

Zadeva C-481/23 [Sangas]ⁱ

Predlog za sprejetje predhodne odločbe

Datum vložitve:

26. julij 2023

Predložitveno sodišče:

Audiencia Nacional (Španija)

Datum predložitvene odločbe:

24. julij 2023

Zahtevana oseba:

JMTB

**AUDIENCIA NACIONAL (NACIONALNO VISOKO SODIŠČE, ŠPANIJA)
SENAT ZA KAZENSKÉ ZADEVE**

[...] (ni prevedeno)

[nacionalna postopkovna vprašanja]

**PREDLOG SODIŠČU EVROPSKE UNIJE ZA SPREJETJE PREDHODNE
ODLOČBE**

1. Organ, ki postavlja vprašanje za predhodno odločanje:

[...] (ni prevedeno) senat za kazenske zadeve pri Audiencia Nacional (nacionalno visoko sodišče).

2. [...] (ni prevedeno) [identifikacija strank v postopku]

3. Predmet spora in dejansko stanje:

S sodbo z dne 21. februarja 2022 (ROJ: SAN 677/2022 – ECLI:ES:AN:2022:677), obrazloženo s sklepom z dne 3. marca 2022 [...] (ni

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

prevedeno), je bil obtoženec JMTB med drugim kot storilec TREH kaznivih dejanj ZOPER DRŽAVNO BLAGAJNO in kaznivega dejanja PRANJA DENARJA obsojen na naslednje kazni:

(a) Za vsako od treh kaznivih dejanj ZOPER DRŽAVNO BLAGAJNO: 2 leti zapora in denarno kazen v višini 23 milijonov EUR za davčno leto 2011, 135 milijonov EUR za davčno leto 2012 in 140 milijonov EUR za davčno leto 2013, skupaj z izgubo možnosti prejemanja javnih subvencij ali pomoči ter pravice do davčnih ugodnosti ali spodbud ali ugodnosti ali spodbud na področju socialne varnosti za obdobje treh let.

(b) Za kaznivo dejanje PRANJA DENARJA: 6 let zapora in DENARNO KAZEN v višini 54 milijonov EUR.

Dejanja, zaradi katerih je bil ta obtoženec obsojen, so v bistvu obsegala ustanovitev več družb v Španiji, na čelo katerih je postavil slamnate može, ki so delovali kot navidezni direktorji, za izvedbo davčnih goljufij v zvezi s plačilom davka na dodano vrednost (DDV) v Španiji za davčna leta 2011, 2012 in 2013 v zvezi s prodajo ogljikovodikov v Španiji. Poleg tega je ta obtoženec, da bi prikril izvor z goljufijami povezanih zneskov, v Španiji naložil odlive sredstev iz družb, ki so bile uporabljene za izvajanje davčne goljufije, ter odredil nakazila na druge družbe iz sheme in na račune v tujini.

Ko je navedeni obtoženec napovedal, da bo zoper to sodbo vložil kasacijsko pritožbo, mu je bilo zavrnjeno dovoljenje za odhod v Romunijo, vendar je bilo po tem, ko se ga je izsledilo na meji s Hrvaško v smeri Romunije, na nacionalni in mednarodni ravni z izdajo evropskega in mednarodnega naloga za prijetje in predajo odrejeno njegovo iskanje in prijetje ter pridržanje.

V sporočilu z dne 4. aprila 2023, ki ga je poslalo pritožbeno sodišče v Albi Iulii (Romunija), je bila poslana kopija kazenske sodbe št. 21/13.03.2023, s katero je bila zavrnjena izvršitev evropskega naloga za prijetje zoper tega obtoženca.

V sodbi romunskega sodišča o zavrnitvi predaje obtoženca je v obrazložitvi navedeno, na prvem mestu, da ni podan nobeden od obveznih razlogov za zavrnitev izvršitve evropskega naloga.

Na drugem mestu je v sodbi pri analizi, ali obstaja kateri od fakultativnih razlogov za zavrnitev izvršitve ENPP, navedeno, da je zahtevana oseba predložila dokumente, ki izkazujejo neprekinjeno in zakonito prebivanje na ozemlju Romunije v obdobju najmanj petih let, in da je zahtevana oseba izjavila, da ne želi biti predana španskim pravosodnim organom, kar je enakovredno zavrnitvi izvršitve kazni v odreditveni državi članici, tako da se šteje, da obstaja razlog za zavrnitev predaje.

Po drugi strani romunsko sodišče ugotavlja, da so kazniva dejanja, za katera je pravosodni organ, ki je izdal evropski nalog za prijetje, zahtevano osebo obsodil na prvi stopnji, v nacionalni zakonodaji določena kot kaznivo dejanje davčne

goljufije in kaznivo dejanje pranja denarja, da je kazen, določena za ti kaznivi dejanji, kazen zapora od 3 do 10 let in da bi bil zato – če bi bili za dejanja pristojni romunski pravosodni organi – zastaralni rok za kazensko odgovornost 10 let od datuma zadnjega dejanja/opustitve. To romunsko sodišče ugotavlja, da so bila tri kazniva dejanja davčne goljufije, za katera je bila zahtevana oseba obsojena, storjena v davčnih letih 2011, 2012 in 2013, tako da je mogoče šteti, da je zastaralni rok začel teči najpozneje 31. 12. 2013.

Vendar kljub zgoraj navedenemu, da zastaralni rok začne teči 31. decembra 2013 in traja deset let, navedeno sodišče navaja naslednje: *Če zastaralni rok za kazensko odgovornost ni bil pretrgan ali prekinjen, je potekel 30. decembra 2021 (sic.),* in da od storitve dejanja ni bilo razloga za pretrganje zastaranja kazenske odgovornosti, čeprav je ta senat Audiencia Nacional (nacionalno visoko sodišče) romunske organe izrecno obvestil, da v postopku ni bilo nobene prekinitve ter da je bila celo izvedena ustna obravnava in zoper obsodilno sodbo vložena pritožba.

Romunsko sodišče zato meni, da obstajata dva fakultativna razloga za zavrnitev izvršitve evropskega naloga za prijetje, zato je zavrnilo izvršitev evropskega naloga za prijetje, izdanega na ime zahtevane osebe JMTB:

- ker je zahtevana oseba prebivalec Romunije;
- ker meni, da bi kazniva dejanja zastarala, če bi bili zanje pristojni romunski pravosodni organi.

4 Upoštevne določbe:

Člen 4 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) med razloge za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje uvršča:

– v točki 4: *kadar sta kazenski pregon ali kaznovanje zahtevane osebe po zakonodaji izvršitvene države članice zastarala in spadajo ta dejanja v pristojnost te države članice po njenem kazenskem pravu;*

– v točki 6: *če je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali [varnostnega] ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, in se v primeru, ko se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, in se ta država zaveže, da bo izvršila kazen ali [varnostni] ukrep v skladu s svojim notranjim pravom.*

- (a) V skladu s točko 4 navedenega člena 4 se izvršitev predaje lahko zavrne le, če je izvršitvena država članica v skladu s svojim nacionalnim pravom pristojna za pregon dejanj, zaradi katerih je bil izdan evropski nalog za prijetje in predajo, in posledično lahko uporabi svoje nacionalno pravo, da bi ugotovila, ali je zastaralni rok za kaznivo dejanje ali kazen, določen v njeni zakonodaji, potekel.

Če pa sodišča izvršitvene države članice niso pristojna za obravnavanje dejanj, za katera je bil izdan ENPP, ne morejo odločati o zastaranju kazni ali kaznivega dejanja na podlagi svoje zakonodaje, ampak morajo ravnati v skladu z zakonodajo države, v kateri poteka kazenski postopek.

- (b) Po drugi strani točka 6 tega člena 4 dovoljuje zavrnitev predaje pod tremi pogoji:
- da je bil evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali [varnostnega] ukrepa, vezanega na odvzem prostosti;
 - da se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države;
 - in da se ta izvršitvena država zaveže, da bo izvršila kazen ali [varnostni] ukrep v skladu s svojim nacionalnim pravom.

5 Razlogi, iz katerih se to sodišče sprašuje o razlagi ali veljavnosti prava Unije:

Glede na sodbo romunskega sodišča se zdi, da načela navedene direktive [okvirnega sklepa], ki jih morajo obvezno izpolnjevati vse države članice Evropske unije, niso spoštovana.

- (a) Prvič, z odločbo romunskega sodišča je bila zavrnjena predaja obtoženca JMTB, ker se je v njej štelo, da so kazniva dejanja v skladu z romunsko zakonodajo zastarala.

Vendar navedena odločba izhaja iz uporabe pravil o zastaranju kaznivih dejanj v skladu z romunskim pravom, čeprav so bila vsa zadevna dejanja storjena v Španiji in pomenijo davčne goljufije, ki škodijo ekonomskim interesom Španije, kar pomeni, da romunska sodišča nikakor ne bi bila pristojna za njihov pregon.

- (b) Zdi se, da zavrnitev predaje, ker se šteje, je bila zahtevana oseba prebivalec Romunije, ne izpolnjuje pogojev, ki so v Okvirnem sklepu določeni za izvajanje te fakultativne določbe o zavrnitvi predaje.

Prvi od prej navedenih pogojev v obravnavani zadevi ni izpolnjen, saj kazenski pregon še vedno poteka, čeprav je bila v zvezi z zahtevano osebo že izdana obsodilna sodba na prvi stopnji.

In tudi če se za zadevno osebo šteje, da je prebivalec Romunije, čeprav ji je bilo med zadevnim postopkom dovoljeno le, da v Romunijo odide za nekaj kratkih obdobj, zavrnitve predaje ne spremlja zaveza romunskih organov, da bodo v Romuniji izvršili kazen, ki bi lahko bila dokončno izrečena zahtevani osebi, kar bi, če bi se ohranilo to merilo, privedlo do nekaznovanosti teh dejanj.

Kot je poudarjeno v točkah 75 in 76 sodbe Sodišča Evropske unije z dne 31. januarja 2023 (Roj: PTJUE 21/2023 – ECLI:EU:C:2023:57), *bi se namreč s priznanjem možnosti vsaki državi članici, da k navedenim razlogom doda druge razloge, na podlagi katerih lahko izvršitveni pravosodni organ evropskega naloga za prijetje ne izvrši, prvič, poseglo v enotno uporabo Okvirnega sklepa 2002/584, saj bi bila njegova uporaba odvisna od pravil nacionalnega prava, in bi se, drugič, obveznosti izvršitve evropskih nalogov za prijetje, določeni v členu 1(2) tega okvirnega sklepa, odvzela učinkovitost, saj bi v praksi vsaka država članica lahko prosto določila, kakšen obseg ima ta obveznost za njene izvršitvene pravosodne organe. Taka razlaga bi pomenila oviro za pravilno delovanje poenostavljenega in učinkovitega sistema predaje oseb, ki so obsojene ali osumljene storitve kaznivega dejanja, uvedena z navedenim okvirnim sklepom, in bi bila zato v nasprotju s ciljem tega sklepa, navedenim v točki 67 te sodbe.*

Potreba po predložitvi predloga za sprejetje predhodne odločbe:

Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe je treba predložiti, ker je evropski nalog o prijetju in predaji, ki ga je izdalo to sodišče, v Romuniji, kamor se je ubežnik zatekel, postal neučinkovit in najbrž [tudi] v drugih državah članicah Evropske unije. V tem smislu je v obrazloženi odločbi romunskega sodišča navedeno: „romunski pravosodni organ, pristojen za izvršitev evropskega naloga za prijetje, od nacionalnega urada Sirene zahteva, naj stori vse potrebno, da se razpisu ukrepa v SIS, ki ga je vnesla druga država članica na podlagi evropskega naloga za prijetje, ki ga je zadevni pravosodni organ zavrnil, doda zahteva za dodajanje označitve“.

V sodbi Sodišča Evropske unije (veliki senat) z dne 23. januarja 2023 (ECLI:EU:C:2023:57) je v točki 140 poudarjeno, da nobena določba Okvirnega sklepa 2002/584 ne izključuje izdaje več zaporednih evropskih nalogov za prijetje zoper osebo, tudi če je bila izvršitev prvega evropskega naloga za prijetje, ki je bil izdan zoper to osebo, zavrnjena.

Toda v isti sodbi je v točki 141 navedeno tudi, da se lahko izdaja novega naloga za prijetje izkaže za potrebno, *zlasti po tem, ko so bili odstranjeni elementi, ki so ovirali izvršitev prejšnjega evropskega naloga za prijetje, ali če odločitev o zavrnitvi izvršitve tega evropskega naloga za prijetje ni bila v skladu s pravom Unije.*

Zato je potrebno, da se Sodišče Evropske unije izreče o vprašanju, ali je odločba romunskega sodišča v skladu s pravom Unije ali ne, vsaj zato, da se omogoči izdaja novega evropskega naloga za prijetje zahtevanega obtoženca, ki bo učinkoval na ozemlju, na katerega se je zatekel ubežnik, da bi ostal nekaznovan.

6. Izvedeni postopki:

[...] (ni prevedeno)

[postopkovni ukrepi; stališča strank o predlogu za sprejetje predhodne odločbe; državni pravobranilec in državno tožilstvo podpirata predlog za sprejetje predhodne odločbe; obtoženec, JMTB, mu nasprotuje]

7. Vprašnji za predhodno odločanje:

V skladu s členom 19(3)(b) Pogodbe o Evropski uniji in členom 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije je potrebno, da Sodišče Evropske unije odloči o naslednjih vprašanjih:

1. Ali je na podlagi tega, da člen 4 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) med razloge za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje v točko 6 uvršča to, da je evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali varnostnega ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, in se v primeru, ko se zahtevana oseba nahaja v izvršitveni državi članici ali je državljan ali prebivalec te države, navedena država pa se zaveže, da bo izvršila kazen ali varnostni ukrep v skladu s svojim nacionalnim pravom:

(a) dopustno, da se uporaba tega fakultativnega razloga za zavrnitev predaje razširi na primere, v katerih zoper zahtevano osebo še ni bila izdana pravnomočna odločba?

(b) Če se ta možnost dopusti, ali je mogoče predajo zavrniti, ker se šteje, da je zahtevana oseba prebivalec v izvršitveni državi, ne da bi se ta država zavezala, da bo sama izvršila kazen ali varnostni ukrep v skladu s svojim nacionalnim pravom?

2. Ali je na podlagi tega, da člen 4 Okvirnega sklepa Sveta z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami (2002/584/PNZ) med razloge za fakultativno neizvršitev evropskega naloga za prijetje v točko 4 uvršča to, da sta kazenski pregon ali kaznovanje zahtevane osebe po zakonodaji izvršitvene države članice zastarala in spadajo ta dejanja v pristojnost te države članice po njenem kazenskem pravu, **dopustno, da se ta razlog za fakultativno neizvršitev razširi na primere, v katerih kaznivo dejanje ali kazen po pravu izvršitvene države članice zastara, čeprav sodišča te države članice niso pristojna za obravnavo navedenih dejanj?**

[...] (ni prevedeno)

[podpisi sodnikov]